

Олександра Дубасенюк

Житомирський державний університет імені Івана Франка

ПРОБЛЕМА СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЯК ЧИННИК КОНСОЛІДАЦІЇ ТВОРЧИХ ПОШУКІВ МОЛОДИХ НАУКОВЦІВ

У статті презентовано узагальнення наукових розвідок молодих дослідників Житомирського державного університету імені Івана Франка, учасників Міжнародного польсько-українського наукового проекту "Науковий дебют 2011–2014 – Сталий розвиток". У роботах обґрунтовано теоретичні засади концепції сталого розвитку, що передбачають духовно-моральне та творче зростання особистості.

Упровадження принципів сталого розвитку у світі поширилося в період становлення України як незалежної європейської держави. Україна, зважаючи на глобальні перетворення у світі, здійснює демократизацію суспільства, що супроводжується ринковими перетвореннями, процесами приватизації та іншими трансформаціями в суспільстві [5].

Сталий розвиток узагальнює в собі процес виживання і відтворення генофонду нації, активізації ролі кожної окремої людини в суспільстві, забезпечення її прав і свобод, збереження навколишнього природного середовища, формування умов для відновлення біосфери та її локальних екосистем, орієнтація на зниження рівня антропогенного впливу на природне середовище й гармонізацію розвитку людини в природі. Україна може забезпечити перехід до сталого розвитку виключно шляхом ефективного використання всіх видів ресурсів, структурно-технологічної модернізації виробництва, використання науково-творчого потенціалу суспільства для розбудови і процвітання держави [4; 6].

Мета статті: представити й узагальнити результати досліджень молодих науковців, проведеного у рамках міжнародного наукового проекту щодо обґрунтування концептуальних засад сталого розвитку та визначення шляхів забезпечення сталого розвитку української держави на основі стратегічних цілей державотворення з урахуванням євроінтеграційних і глобалізаційних процесів.

Дослідження молодих науковців виконувалося у межах міжнародного польсько-українського проекту *"Науковий дебют 2011–2014 – "Сталий розвиток"*, який організувало Бюро професора, доктора хабілітованого Єжи Бузика, посла Європарламенту в Раціборі, спільно з НАПН України, Вищою менеджерською школою у Варшаві та Вищою професійною школою в Раціборі. На конкурс було представлено наукові статті молодих науковців Житомирського державного університету імені Івана Франка та інших навчальних закладів, а також їхніх наукових керівників [7; 8].

Основна мета сталого розвитку України – забезпечення динамічного соціально-економічного зростання, збереження якості навколишнього середовища і раціональне використання природно-ресурсного потенціалу, задоволення потреб сучасних і майбутніх поколінь через побудову високоефективної економічної системи, що стимулює екологічну сталість, продуктивну працю, науково-технічний прогрес, а також має соціальну спрямованість. Забезпечення сталого розвитку України ґрунтується на притаманних державі геополітичних, географічних, демографічних, соціально-економічних та екологічних особливостях, з урахуванням яких основними завданнями сталого розвитку є:

- економічне зростання – формування соціально-орієнтованої ринкової економіки, забезпечення можливостей, мотивів і гарантій праці громадян, якості життя, раціонального споживання матеріальних ресурсів;

- охорона навколишнього природного середовища – створення громадянам умов для життя в якісному навколишньому природному середовищі з чистим повітрям, землею, водою, захист і відновлення біорозмаїття, реалізація екологічного імперативу розвитку виробництва;

- добробут – запровадження єдиних соціальних стандартів на основі науково обґрунтованих нормативів бюджетної забезпеченості одного жителя з урахуванням регіональних особливостей;

- справедливість – встановлення гарантій рівності громадян перед законом, забезпечення рівних можливостей для досягнення матеріального, екологічного і соціального благополуччя;

- ефективне (стале) використання природних ресурсів – створення системи гарантій раціонального використання природних ресурсів на основі дотримання національних інтересів країни та їх збереження для майбутніх поколінь;

- стабілізація чисельності населення – формування державної політики з метою збільшення тривалості життя і стабілізації чисельності населення, надання всебічної підтримки молодим сім'ям, охорона материнства і дитинства;

- освіта – забезпечення гарантій доступності для одержання освіти громадян, збереження інтелектуального потенціалу країни;

- міжнародне співробітництво – активна співпраця з усіма країнами і міжнародними організаціями з метою раціонального використання екосистем, гарантування безпечного і сприятливого майбутнього [2; 4; 5].

У роботах молодих дослідників зазначено, що впровадження концепції сталого розвитку відкриває перед Україною нові перспективи та має сприяти утвердженню інноваційної політики в державі. Обґрунтовано необхідність державного регулювання процесів сталого розвитку. Визначено етапи розвитку на шляху досягнення країною прийняттого рівня сталого розвитку. Проаналізовано роль та функції держави, які

мають виконуватися в процесі реалізації загальної соціально-економічної, екологічної стратегії сталого розвитку.

Дослідження здійснювалося за певними напрямками [7; 8]. У межах першого напрямку обґрунтовано **теоретичні засади концепції сталого розвитку**, представлено концепцію ноосферної освіти як шлях до формування здорової особистості та умову реалізації сталого розвитку (О. Вознюк). Основний принцип екологічного аспекту концепції стійкого розвитку пов'язано із забезпеченням коеволюції суспільства і природи, людини і біосфери, відновлення відносної гармонії між ними. Проаналізовано різні підходи до трактування поняття «сталий розвиток», визначено міжнародні і внутрішні передумови та чинники (соціально-демографічні, економічні та суспільні) щодо необхідності переходу України до сталого розвитку (Т. Кондратенко). Окреслено основні науково-організаційні принципи сталого розвитку, серед них: науковість, гуманність, відповідність міжнародним нормам, регіональність, структурність, системність; обґрунтовано важливі складові сталого розвитку: економічну, соціальну й екологічну, які, на думку дослідниці, повною мірою забезпечать потреби як нинішнього, так і майбутнього покоління. У процесі обґрунтування теоретичних засад сталого розвитку виділено низку проблем, які турбують людство на шляху створення моделі життєздатного суспільства та розкрито основні механізми фінансування сталого розвитку: мобілізація ресурсів, вивільнення коштів, податкові надходження, інституційно-організаційні, альтернативні (О. Паламаренко). Проаналізовано перспективи сталого розвитку у світі під кутом зору міжнародної організації – Глобальний Екологічний Фонд. Відзначено, що його діяльність спрямована не лише на вирішення екологічних, а й глибоко соціальних проблем, які стали нормами життя суспільства. Проте кризова ситуація, що склалася у світі, гальмує роботу ГЕФ, перетворюючи його на ідеологію (Н. Кондратюк).

Другий напрям присвячено **духовному та творчому зростанню особистості як чинника сталого розвитку суспільства**. Наголошено, що в центрі концепції сталого розвитку постає людина, оскільки вона сама з її потребами є метою суспільної діяльності, і вона ж є основним чинником досягнення мети. Людина (як ресурс розвитку), з одного боку, є біологічною істотою, з іншого – носієм інтелекту, творцем і споживачем інформації (у широкому розумінні), яка є невичерпним ресурсом розвитку. Людина, як особливий вид ресурсів, не тільки наділена інтелектом, але й здатна робити вибір. Тому перехід людства до сталого розвитку приведе до гармонізації взаємодії з природою всієї світової спільноти, формування сфери розуму (ноосфери), а мірою національного та індивідуального багатства постають духовні цінності і знання людини, яка житиме в гармонії з навколишнім середовищем.

Обґрунтовано сутність полікультурного виховання, яке спрямовується на збереження всього розмаїття культурних цінностей та характеризує співіснування багатьох культур, жодна з яких не є домінуючою (Н. Якса). Таке виховання може розглядатися як процес цілеспрямованої соціалізації молоді, що передбачає оволодіння системою наукових і загальнонаукових здібностей, комунікативних та емпатійних умінь, які дозволяють суб'єктам освіти здійснювати соціокультурну взаємодію і виявляти розуміння інших культур, а також толерантність стосовно інших носіїв. Зазначений підхід сприяє розвитку творчої обдарованості особистості. Н. Місяць підкреслює, що характерною особливістю глобалізованого світу є різного роду економічні, політичні та культурні контакти між країнами, народами і культурами. За цих умов питання міжнаціональних відносин як в середині країн, так і між ними, збереження національних культур є актуальними для людства, зокрема для державних та громадських діячів, які формують національно-мовну політику своєї держави та моделюють відносини між країнами. Автором репрезентовано діяльність польських громадських організацій Житомирщини в аспекті сталого розвитку українського суспільства. Наголошено, що на Житомирщині проживає найчисленніша в Україні польська громада, яка складає 49 тисяч осіб і становить 3,5 % усього населення області. Польську громаду Житомирщини представляють більш ніж 100 осередків, які опікуються справами збереження польських традицій та історичної пам'яті, розвитком польської культури, вивченням польської мови, науковими дослідженнями польської тематики, питаннями співпраці з іншими національно-культурними осередками [3].

Молоді науковці дослідили умови розвитку творчо обдарованої особистості. Зокрема О. Антонов вивчив один із найважливіших ресурсів суспільства – його творчий та інтелектуальний потенціал, представлений спільнотою людей, які знайшли своє місце в житті, повною мірою реалізували власні творчі й професійні можливості, інтелектуальні та організаторські здібності. Саме вони є головним рушієм прогресу у всіх сферах діяльності суспільства і держави. Тому одним із пріоритетних напрямів державної політики в Україні повинна бути підтримка обдарованих молодих учених, митців, спортсменів – потужного потенціалу творення її майбутнього. Обґрунтовано сукупність умов (суспільних, економічних, педагогічних, психологічних тощо), необхідних для реалізації проблеми збереження і примноження творчого та інтелектуального потенціалу в Україні; вивчено організаційно-педагогічні умови виявлення та розвитку здібностей та обдарувань дітей та молоді. На основі проведеного дослідження О. Антонов дійшов висновку, що одним із засобів розвитку інтелектуальної обдарованості старшокласників є їх участь у шкільних наукових товариствах та в роботі Малої академії наук

України. За допомогою методик діагностування, зокрема виявлення домінуючого типу інтелекту, було зроблено спробу передбачити напрями наукової роботи старшокласників у МАН.

Також проаналізовано проблему навчання обдарованих учнів в умовах загальноосвітніх навчальних закладах на основі проведеного експериментального дослідження (Н. Чумак). Запропоновано: використовувати систему педагогічної взаємодії вчителів, батьків та учнів із застосуванням елементів розвивального, проблемного та диференційованого навчання; упроваджувати інноваційні засоби, форми, методи в навчальній та позанавчальній діяльності учнів; залучати обдарованих учнів до активних, розвивальних форм роботи; створювати у ЗОШ цілісну постійно діючу систему соціально-педагогічного супроводу обдарованих учнів.

О. Коломієць вивчено проблему розвитку духовної спадкоємності поколінь на прикладі дослідження особистого родоводу, родинних традицій. Традиції, звичаї і обряди – це та спільна історія, яка живить і єднає покоління. Людство прямує до зближення інтересів, до взаємодії в розвитку й виживанні, і водночас жоден народ не бажає втратити найкращих якостей і прикмет своєї самотності, неповторності. Традиції, звичаї і обряди сприяють залученню молоді до формування національного ідеалу, гуманістичного за своїм спрямуванням і змістом, розмаїтого й багатого на форми та способи його вираження.

У контексті третього напрямку розкрито **соціально-економічні проблеми сталого розвитку**, зокрема економічну стратегію держави у різних сферах, загальний механізм стратегії сталого розвитку та його дієвість, яка забезпечується такими напрямками розвитку: правовим, організаційним, фінансовим, економічним, інноваційним, соціальним, екологічним та інформаційним. М. Федорчук зазначено, що потужний розвиток економіки можливий за умов її інноваційної спрямованості як підґрунтя для вирішення економічних, соціальних і екологічних проблем у суспільстві, а також зниження диференціації населення та усунення бідності. В економіці розвинених країн становлення постіндустріального суспільства, посилення ролі науки та інтелектуального капіталу створили умови для швидкого конкурентоспроможного розвитку їх національних економік. В умовах міжнародної конкуренції досягають успіху ті країни, які можуть розвинути внутрішній потенціал інноваційно-технологічної модернізації економіки. Підвищення конкурентоспроможності України можливе лише за умов технологічного вдосконалення національної економіки та формування сучасних механізмів інноваційного розвитку. Подальший розвиток продуктивних сил неминує пов'язаний із включенням у господарський обіг дедалі більшої кількості природних ресурсів і збільшення навантаження на навколишнє середовище.

Н. Блищик досліджено взаємозв'язок економічного розвитку та екологічної безпеки. Перехід української держави до ринкових відносин потребує нового погляду на проблему екологізації суспільного виробництва, глибокого аналізу його труднощів та різноманітних зв'язків повного циклу виробництва й суспільного споживання. У ринкових системах людина, її потреби є головною рушійною силою і суспільного розвитку. Екологізація попиту, пропозиції, торгівля, комунікації потребують забезпечення екологізації відносин між людьми, оскільки екологізація виробництва і споживання може бути реалізована тільки конкретними людьми, їхньою працею, знаннями, вміннями, бажаннями.

Виявлено особливості переходу України за принципами сталого розвитку (Н. Ярошинська), яке має відбуватися в межах раціонального поєднання ефективного функціонування ринкової системи та державного регулювання економіки, шляхом координації дій у всіх сферах життя суспільства. Для забезпечення поетапного переходу до сталого розвитку, на думку автора, необхідно здійснити реформування законодавчо-правової бази на основі нової Конституції держави, прийняти цілий ряд законодавчих актів, що постануть основою для соціально-економічних перетворень, обґрунтувати вирішення проблем виробництва і збереження навколишнього середовища. Для успішного завершення цього процесу країнам, що розвиваються, потрібні два ключові чинники: зовнішня фінансова підтримка та передача екологічно чистих технологій. О. Євпак розвинула цю думку з точки зору глобального фінансування сталого розвитку. На думку студентки, важливе значення для залучення і використання стійкого й довгострокового капіталу для внутрішніх і міжнародних інвестицій є створення сприятливих умов для підприємницької діяльності. Розвинений внутрішній приватний сектор, який і сам інвестує кошти у свою економіку, посиляє тим самим потужний сигнал для залучення продуктивних приватних інвестицій. Прямі іноземні інвестиції в найважливіші сектори економіки, такі, як сектор інфраструктури фізичної і соціальної, повинні відігравати важливу роль у багатьох країнах із низьким і середнім рівнем доходу. Тому потребує вдосконалення структура партнерської співпраці між державним і приватним секторами.

І. Круковською виявлено, що перехід світової спільноти на модель сталого розвитку – процес складний і тривалий. Труднощі зумовлені, з одного боку, протиріччями сучасного розвитку глобальної системи (нерівністю Півдня і Півночі, конфліктами регіонального характеру тощо), які не дозволяють у необхідному обсязі реалізувати відповідну стратегію, а з іншого – динамізмом світових процесів, що ускладнює визначення тенденцій, які можуть принципово вплинути на ситуацію в світі в найближчому майбутньому. Зазначені суперечності постійно

проявляються у військових та етнічних конфліктах, загрозах мирові і стабільності, у масових порушеннях прав людини, що призводять до руйнації навколишнього середовища, зростання бідності. Глобальні проблеми, вирішення яких знаходиться поза компетенцією національних урядів, все більше домінують у світових процесах. За таких умов традиційні політичні, інституційні та адміністративні системи неспроможні адекватно й ефективно реагувати на зміни ситуації в світі. Зазначена ситуація зумовлює необхідність пошуку форм та методів ефективного управління.

Четвертий напрям присвячено **екологічним проблемам сталого розвитку**. Зазначено, що сучасний стан довкілля є критичним, він продовжує катастрофічно погіршуватися. Ю. Богданець висвітлено цілі та принципи сталого розвитку, проаналізовано послідовність їх реалізації на конкретних територіях, наголошено на впровадженні інтегрованих показників сталого розвитку, які створили б можливість цілісно розглянути проблеми екологічного, соціального, наукового середовища. Сучасний стан оточуючого середовища постає серйозною загрозою сталому розвитку України, оскільки на початку XXI століття людство опинилось в надзвичайно складній і вкрай небезпечній ситуації: обмеженість природних ресурсів і здатності навколишнього середовища асимілювати негативний вплив забруднення викликають необхідність у визначенні механізмів оптимального використання цих ресурсів, пошуку шляхів сталого екологічно збалансованого економічного розвитку суспільства з урахуванням інтересів не тільки нинішнього, але й майбутніх поколінь. Ці проблеми конкретизовано в роботі Г. Мазур, у якій вивчено особливості фотоіндикації динаміки зростання сільськогосподарських угідь лісами.

Ю. Некрашевич Н. Капець представлено результати дослідження екосистеми міста, які можуть бути використані для комплексної оцінки рівня антропогенної трансформації урбоекосистем методом біоіндикації. Вони доповнюють нечисленні відомості з фауни та поширення наземних молюсків не лише в Житомирі, але й в Україні в цілому, дають можливість здійснити оцінку прогнозу чисельності їх популяцій та розробити визначник наземних молюсків на території Центрального Полісся. Вивчення таких екосистем може бути використано і при розробці шляхів моніторингу та охорони природних екосистем з метою збереження цілісності біологічних систем, що є основною прерогативою екологічної складової концепції сталого розвитку.

У межах п'ятого напрямку висвітлено **проблеми небезпечної поведінки людини в умовах сталого розвитку**. Р. Васильєвою на основі опрацювання значного дослідницького матеріалу доведено, що сучасне суспільство несе великі матеріальні й людські втрати від нещасних

випадків, техногенних аварій, катастроф, стихійних лих. В усьому світі щоразу більше уваги надається питанням безпеки людини: аналізуються підсумки різних видів трудової діяльності, вивчаються проблеми виробничої безпеки й охорони навколишнього середовища, розглядаються теоретичні питання захисту від небезпек природного, техногенного й соціального походження. Значно актуалізуються аспекти становлення фізіологічного, психічного та соціального здоров'я. Посилаючись на відповідні дослідження, варто зазначити наступне: 90 % представників молодого покоління мають певні захворювання, починаючи з проявів сколіозу і закінчуючи психічними розладами; у 40 % першокласників фіксують варіанти стресу; 17 % старшокласників характеризують свої відношення з батьками як негативні. Знання небезпек техногенного середовища залишаються на низькому рівні. Тому одним із напрямів освітніх реформ, які здійснюються в нашій державі, є підготовка дитини до безпечного життя і діяльності, формування навичок поведінки в небезпечних ситуаціях.

Проблематика питання формування особистості, безпечного типу поведінки стало предметом дослідження М. Костюк. Безпечною поведінкою, на її думку, є сукупність учинків, які характеризують загальне ставлення людини до власної безпеки, життя і здоров'я, до безпеки, життя і здоров'я оточуючих, екологічно безпечного природного середовища. Тому першочерговим завданням сучасних освітніх закладів є розвиток гармонійно розвиненої особистості, її соціалізації та, звичайно, виживання в суспільстві та природі. Молодь повинна ґрунтовно засвоїти знання про всі види можливих небезпек, розвинути пошукову активність, усвідомити ідею цілісності всього живого, сформувати навички взаємодії з іншими людьми.

Шостий напрям представлено проблемою **інформаційно-комунікаційних технологій в умовах сталого розвитку**. Дослідниками доведено, що в епоху бурхливого розвитку інформаційних технологій комп'ютер сприймається як невід'ємна частина нашого життя. М. Ковальчук розглядає історичні аспекти розвитку інформаційних технологій у педагогічній галузі; вивчає дидактичні та методичні можливості застосування комп'ютерних, зокрема мультимедійних засобів навчання. Використання ІКТ у сфері освіти, з погляду дослідниці, відкриває перед викладачами нові перспективи. Початкове багатофункціональне робоче призначення інформаційно-комп'ютерних технологій, завдяки мережі Інтернет, поступово перетворилося на потужний ресурс проведення вільного часу та задоволення різноманітних потреб користувачів. Глобалізація поширення таких технологій у сучасному суспільстві призвела не лише до позитивних змін та розширення можливостей у різних сферах людського буття, але й до того,

що певна частина їх користувачів опинилась у тенетах стану комп'ютерної залежності. Ураховуючи практичну неможливість самореалізації сучасної молодшої людини без оволодіння сучасними інформаційно-комп'ютерними технологіями та занепокоєність соціуму адитивним проявами взаємодії з ними, науковці щоразу більше уваги надають питанням вивчення психологічних проявів та детермінант комп'ютерно залежної поведінки в юнацькому віці (Л. Бутузова).

А. Шарапанюк у роботі підкреслює думку щодо важливості використання ІКТ у дошкільних навчальних закладах. Використання інформаційно-комунікаційних технологій у корекційному навчанні дозволяє оптимізувати педагогічний процес, індивідуалізувати навчання дітей з особливими освітніми проблемами та значно підвищити ефективність будь-якої діяльності. І. Сірик досліджує вплив засобів масової інформації на формування особистості дитини в умовах сталого розвитку. Як зазначалося, сталий розвиток сучасної людини не можна уявити без телебачення, мережі Інтернет і періодичної преси. З розвитком технологій діти набагато краще освоюють техніку. Тому наголошено, що поряд із впливом сім'ї, дитячого садка на свідомість дитини слід ураховувати вплив ЗМІ. Останнє може бути особливо небезпечним для формування різних форм неадекватної поведінки у дошкільний період, оскільки, саме в цей час відбувається психологічний та фізіологічний розвиток дитини. Відтак проблема впливу ЗМІ на сприйняття світу та морально-духовного виховання особистості набуває надзвичайної гостроти у процесі сталого розвитку.

У сьомому напрямі *"Мовознавчо-інформаційний аспект сталого розвитку"* висвітлено основні проблеми інформаційного аспекту сталого розвитку. М. Синицею розкрито провідні завдання освіти для сталого розвитку: підвищення рівня освіченості учнів та педагогів, виховання соціально-адаптованої мислячої особистості, формування наукового світогляду та культури, реалізація інших напрямів, пов'язаних з євроінтеграційними процесами та соціалізуючими аспектами освіти (справедлива освіта, толерантність, культурний плюралізм тощо). М. Синиця також аналізує роль мультимедійних технологій як активного засобу для засвоєння та отримання практичного досвіду в середній та вищій школі, оскільки інтерактивне спрямування мультимедіа здатне структурувати та візуалізувати інформацію, підсилювати мотивацію учнів, активізувати їх пізнавальну діяльність. У роботі Ю. Мінгальнової підкреслено, що розвиток нових інформаційних технологій і впровадження комп'ютерних систем у фінансову, промислову, торгівлю та соціальну сфери стали причиною різкого зростання інтересу широкого кола користувачів до проблеми інформаційного захисту. Основну роль у забезпеченні інформаційної безпеки в інформаційно-телекомунікаційних

системах відіграє криптографія, яка передбачає забезпечення конфіденційності, цілісності та автентичності інформації, що передається. Розкрито основні методи криптографічного захисту інформації, їх класифікації. Доведено, що особливу небезпеку незахищений інформаційний простір має для дітей та молоді, оскільки Інтернет може містити інформацію агресивного чи соціально небезпечного змісту. Останнє може негативно впливати на психіку і здоров'я молоді, викликати тривожність, соціальну дезадаптованість, небезпечну поведінку.

Сьомий напрям презентує **полоністичні дослідження Житомирського державного університету імені Івана Франка**, які почали здійснюватися ще в середині ХХ століття. Н. Місяць аналізує важливі складові полоністичного дискурсу; розглядає наявні традиції полоністичних досліджень у ЖДУ. Зазначено, що інтерес до польської тематики поширюється серед студентської молоді, про що свідчать наукові читання, круглі столи, різноманітні конкурси, де студенти оприлюднюють свої наукові розвідки. Полоністичним дослідженням молоді сприяють виставки польської тематики, що проводяться в Житомирі, та виїзди до Польщі для навчання у літніх школах польської мови, літератури і культури, стажування у провідних університетах Польщі, одночасне навчання у вищих навчальних закладах України та Польщі.

У роботі представлено мовознавчий аспект сталого розвитку. Так, у дослідженні Ю. Білоцької зазначено, що у всі часи знання мов було свідченням високої культури й освіченості людини, воно дає можливість краще зрозуміти представників іншої культури, їхні цінності, спосіб життя, історію, традиції. Об'єктом дослідження постає процес вивчення польської мови як другої (іноземної). Предмет – закономірності вивчення польської мови російськомовними школярами. Мета роботи полягає у виявленні особливостей вивчення польської мови російськомовними школярами. Дослідницею вирішувалися такі завдання: зіставити семантику однокорених слів польської та російської мов; розглянути польсько-українські міжмовні омоніми; визначити психологічні закономірності засвоєння польської мови російськомовними школярами. Відзначено специфіку вивчення польської мови як другої іноземної. З одного боку, учням російськомовних шкіл нескладно вивчати польську мову порівняно з іншими іноземними мовами, наприклад, англійською, італійською, німецькою тощо, оскільки російська та польська мови належать до слов'янської групи мов, у них багато подібних рис.

Зазначимо, що підсумки конкурсу було оголошено у Варшаві, шість кращих доповідей студентів – переможців року – було надруковано в міжнародному збірнику наукових праць [9; 10].

Таким чином, у дослідженнях молодих науковців проаналізовано передумови та шляхи розвитку сталого розвитку в Україні в соціально-економічній, духовній, інтелектуальній, екологічній, правовій, інформаційній та інших сферах суспільства. При цьому враховано обставини, що склалися протягом останніх років у світі, а відтак можна зробити висновок, що кризові явища, політичні конфлікти, нестабільна ситуація, бідність більшості населення людства змушує шукати вихід із такого становища. Виходом може бути пошук нових концепцій розвитку, серед яких значне місце займає концепція сталого розвитку, спрямована на зміну дійсного устрою, спрямування розвитку суспільства в якісно нове русло, що слугуватиме позитивному результату в зміні суспільного життя в економічній, політичній, екологічній сферах. Виявлено, що світова економіка в результаті впровадження концепції сталого розвитку передбачає: зростання добробуту населення, без шкоди для здоров'я; дбайливе ставлення до природи; удосконалення моделі світової економіки; зростання духовності та творчого потенціалу особистості, підвищення рівня життя людей; мирне співіснування країн.

Список використаних джерел та літератури

1. Інформаційно-аналітичне видання «Полонія Житомирщини» /за ред. Рудницького С. В.— Житомир, 2007.— 220 с.— С. 83–85.
2. Масловська Л. Ц. Сталий розвиток продуктивних сил регіонів: теорія, методологія, практика : монографія.— К. : Київ.нац.торг.екон.ун-т, 2003.— 304 с.
3. Місяць Н. Полоністика в Житомирському державному університеті імені Івана Франка // Українська полоністика.— Вип. 1.— Житомир, 2004.— С. 18–27.
4. Напрями національної політики участі громадян у місцевому сталому розвитку. Аналітичний документ. Муніципальна програма врядування та сталого розвитку.— К. : ПРООН, 2007.— С. 64.
5. На меті – сталий розвиток України // Вісник НАН України.— 2007.— № 2.— С. 14–44.
6. Наше общее будущее: Доклад Международной комиссии по окружающей среде и развитию ; пер. с англ. / под ред. и с послесл. С. А. Евтеева и А. Перелета.— М. : Прогресс, 1989.— 376 с.
7. Сталий розвиток: проблеми та перспективи / за ред. О. А. Дубасенюк : зб. наук. праць.— Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2013.— 412 с.
8. Сталий розвиток: проблеми та перспективи / за ред. О. А. Дубасенюк : зб. наук. праць.— Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2015.— 370 с.
9. Zrównowazony rozwój. Debiut naukowy 2012 / red. nauk. Teresa Jemczure, Henryk A Kretek.— Racibor : Wyd-wo Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Raciboru, 2013.— 398 s.
10. Sustainable development – scientific debut 2013 / scientific editors Stanisław Dawidziuk, Henryk A. Kretek, Anatolij Kuzmińskij.— Racibor : Wyd-wo Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Raciboru, 2014.— 415 s.

***Aleksandra Dubaseniuk. Problem stałego rozwoju jako czynnik konsolidacji
twórczych poszukiwań młodych naukowców.***

W artykule przedstawiono uogólnienie badań młodych naukowców Żytomierskiego Uniwersytetu Państwowego imienia Iwana Franki, uczestników Międzynarodowego polsko-ukraińskiego projektu naukowego "Debiut Naukowy 2011–2014 – Zrównoważony rozwój". W pracach są uzasadnione podstawy teoretyczne koncepcji zrównoważonego rozwoju, co przewiduje duchowo-moralny i twórczy rozwój osobowości, rozwój ekologicznych, socjoekonomicznych aspektów funkcjonowania osobowości, technologii informacyjno-komunikacyjnych, także przedstawione są badania polonistyczne przeprowadzone na Uniwersytecie.

***Oleksandra Dubaseniuk. Sustainable Development Problem as Consolidating
Factor of Young Scientists' Creative Research Activities.***

A synthesis of scientific research of the young researchers from Zhytomyr Ivan Franko State University, who participated in the International Polish-Ukrainian scientific project "Scientific Debut 2011–2014 – Sustainable Development" is presented in the article. The theoretical foundations of the concept of sustainable development are based on works that involve spiritual, moral and creative development of a personality.